

ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

Віктор Максимович Сторожук (до 70-річчя від дня народження)

18 грудня 1999 р. виповнюється 70 років відомому вченому в галузі нейрофізіології, доктору біологічних наук, професору, Віктору Максимовичу Сторожуку, який зробив вагомий внесок у вивчення умовного рефлексу та нейрофізіологічних закономірностей фізіології поведінки.

В. М. Сторожук народився в с. Іваньки, що недалеко від Києва. У 1955 р. він закінчив Вінницький медінститут, працював дільничим лікарем, а потім хірургом і головним лікарем на Херсонщині. В системі Академії Наук В. М. Сторожук працює з 1958 р. Свою наукову діяльність Віктор Максимович почав в Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України під керівництвом видатного фізіолога академіка Д. С. Воронцова, та після захисту дисертації деякий час працював в Інституті фізіології та Інституті математики Сибірського Відділення АН СРСР у Новосибірську, де вивчав за допомогою позаклітинної та внутрішньоклітинної реєстрації електрофізіологічні реакції нейронів кори мозку у тварин. З 1967 р. В. М. Сторожук знову в Києві, де і продовжив в Інституті фізіології ім. О. О. Богомольця дослідження цих реакцій. Результати досліджень були пізніше узагальнені та оформлені як докторська дисертація і перша його монографія «Функціональна організація нейронів соматичної кори».

В. М. Сторожук очолює відділ фізіології головного мозку. Основним напрямком його досліджень та роботи співробітників відділу стає вивчення нейронних механізмів цілого мозку при формуванні та здійсненні умовних рефлексів. Науковій діяльності ювіляра притаманна багатогранність і різноплановість. У працях, присвячених вивченню біоелектричної активності окремих нейронів кори, підкоркових структур, центральної сірої речовини стовбура мозку в хронічних експериментах на тваринах при виробленні, здійсненні, диференціюванні та згасанні різних типів умовних рефлексів, а також у багатьох інших наукових роботах Віктор Максимович розвиває концепцію співвідношення фізіологічного та психічного. В. М. Сторожук вперше звернув увагу на те, що реакція кожного нейрона в умовному рефлексі — результат взаємодії низки підкіркових структур різної ергічності, що не належить до аферентних проєкцій. Саме тому, навіть очікувана реакція одного нейрона кори під час виконання умовного рефлексу являє собою узагальнення роботи цілого мозку під час навчання або виконання умовного рефлексу. З метою виявлення синаптичних механізмів пла-

стичних перебудов у нервових мережах під час навчання В. М. Сторожуком та його колегами проведені модельні дослідження на гігантських нейронах моллюсків. Показано, що в основі експериментального гетеросинаптичного полегшення лежить модулюючий вплив одного типу медіатора на синаптичну передачу, опосередковану медіатором іншого типу. Результати цих досліджень були узагальнені Віктором Максимовичем у монографії «Нейронні механізми навчання», яка надрукована у 1986 р.

З під пера ювіляра вийшло 140 друкованих праць, які дістали високу оцінку. Він бере участь у численних вітчизняних і зарубіжних форумах, очолює один із напрямків Української програми Нейронаук у рамках Міжнародної програми ЮНЕСКО з вивчення мозку. Захистили дисертації 16 учнів ювіляра і багато з них зараз працюють у різних провідних наукових центрах Європи та Америки.

Щиро вітаючи Віктора Максимовича Сторожука з ювілеєм, наукова громадськість зичить йому доброго здоров'я та подальшої плідної праці на ниві вітчизняної науки.

Олександр Григорович Резніков (до 60-річчя від дня народження)

12 листопада 1999 р. виповнилося 60 років від дня народження відомого вченого в галузі фізіології та патології ендокринної системи, доктора медичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, члена-кореспондента НАН та АМН України Олександра Григоровича Резнікова.

О. Г. Резніков народився в м. Одесі в сім'ї лікаря та агронома. Після закінчення з відзнакою у 1962 р. Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова протягом наступних трьох років працював завідувачем Сухо-Єланецькою сільською лікарнею у Миколаївській області. Після захисту у 1965 р. дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук уся подальша наукова діяльність О. Г. Резнікова

пов'язана з Інститутом ендокринології та обміну речовин ім. В. П. Комісаренка АМН України. З 1967 по 1973 рр. він — старший науковий співробітник. Після захисту докторської дисертації й отримання вченого ступеня доктора медичних наук, Олександр Григорович з 1973 року керує лабораторією нейрогормональної регуляції розмноження, а з 1991 р. — відділом ендокринології репродукції та адаптації. Протягом 25 років очолює Міжнародний співпрацюючий науковий центр ВООЗ з репродукції. У 90-х роках протягом майже трьох років обіймав посаду професора на кафедрах фізіології в університетах США і Канади. У 1984 р. О. Г. Резніков отримав звання професора зі спеціальності «Патологічна фізіологія», у 1991 р. його обрано членом-кореспондентом АН України, а у